

ÅRSBERETNING FOR 2018

**VARIG
FORSIKRING
VALDRES**

VIRKSOMHETENS ART OG HVOR DEN DRIVES

Varig Forsikring Valdres er et lokalt selvstendig forsikringsselskap med arbeidsområde i kommunene Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre og Vang. Varig Forsikring Valdres hadde i 2018 sitt 53. driftsår.

Selskapet er eid og styrt av medlemmene. Medlem i selskapet er enhver direkte forsikringstaker, det vil si alle kunder med løpende brannforsikring, og med de økonomiske rettigheter og plikter dette medfører.

I åpne elektroniske valg velges utsendinger til selskapets generalforsamling. Minst to tredjedeler av de som velges skal være direkte forsikringstaker i selskapet. Utsendingene velges fra den valgkrets de bor i. Varig Forsikring Valdres har to valgkretser og det velges 9 medlemmer fra hver valgkrets.

Også de forsikringstakere som har tegnet forsikring i Gjensidige med Varig Forsikring Valdres som agent, er medlemmer, men kun med organisatoriske rettigheter og plikter som møterett og stemmerett

Varig Forsikring Valdres har avtale om strategisk samarbeid (Hovedavtale) med Gjensidige Forsikring ASA og selger dennes forsikringer i Valdres. Varig Forsikring Valdres har egen konsesjon på brannforsikringer.

Gjensidige Forsikring ASA er sammen med IF de største forsikringsselskapene i Norge. Gjensidige Forsikring ASA har en markedsandel på ca. 25 %.

Varig Forsikring Valdres har ca. 50 % i markedsandel i Valdres. I 2018 forvalter vi skadeforsikring for 129 millioner kroner.

I tillegg til selskapets generalforsamling, er Varig Forsikring Valdres organer styre og valgkomite. Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet, der alle medlemmer har møterett.

Varig Forsikring Valdres har kontorer i Gjensidigegården på Fagernes og på Valdrestunet i Bagn.

Holdningen til styret er at Varig Forsikring Valdres fortsatt skal drive som et fritt og selvstendig selskap.

Styret

Styret består av syv personer, en fra hver kommune i Valdres, samt en representant fra de ansatte. Styrets leder har i 2018 vært Svein Granli, Nord Aurdal, nestleder har vært Einar Lundstein, Etnedal. I tillegg består styret av Berit Haga Bakke, Sør Aurdal, Anne Berit Strømmen Strand, Vestre Slidre, Leif Sørum, Vang, Stein Tore Djupdal, ansatte representant og Laila Hilmen Hovi, Øystre Slidre I 2018 har styret avholdt 8 møter og behandlet 79 saker.

FORTSATT DRIFT

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og regnskapet for 2018 er satt opp under denne forutsetning.

Forsikringsvirksomheten

Totalt forfalt premie inkl. naturpremie endte på kr 129,4, millioner mot 129,3 millioner året før. 1. januar 2018 mistet selskapet avtalen med kommunene i Valdres som resulterte i et fall i total premie ca. 3,5 millioner. Dette tapet ble utlignet gjennom 2018 og man er tilbake på samme nivå som før.

Vi har konsesjon på brann- og naturskadeforsikring. Forfalt bruttopremie for 2018 beløper seg til kr 20,3 millioner (2,7 millioner) mot 21,3 millioner. i 2017 (2,7 millioner.) Naturskadepremie i parentes.

Forsikringsvirksomheten gav i 2018 et resultat på kr 3 millioner.

Fra 1.1.2012 er det etablert en ny ordning hvor hver brannkasse har en egen reassuranseavtale med Gjensidige Forsikring ASA.

Reassuranseavtalen er en såkalt excess-loss kontrakt hvor Varig Forsikring Valdres belastes for skader opp til (egen valgt) skadegrense. Varig Forsikring Valdres har valgt egenregningsnivå på 1,75 millioner. Det er ikke gjort endring i egenregningsnivået for 2018.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Naturskadepremien innbetales til en felles pool, som også belastes ved erstatningsutbetalinger. Gjennom denne ordningen blir Gjensidige Forsikring ASA eksponert for sin markedsandel. I denne sammenhengen er Varig Forsikring Valdres en del av Gjensidige Forsikring ASA og vi er eksponert for vår andel gjennom disse.

I 2018 var vår andel i Naturskadepoolen 0,1910 %

Skadeutbetalinger som vedrører brann- og naturskader kostnadsføres i vårt regnskap. Disse belaster regnskapet med 8,8 MNOK mot 4,7 MNOK millioner. året før.

Skadeprosenten for egen regning endte på 54,5 % mot 22,6 % i 2017.

Innen øvrige bransjer er vi agenter for Gjensidige Forsikring ASA, og mottar porteføljeprovisjon for salg og servicearbeid. Provisjonsinntektene i 2018 ble kr 10,3 millioner mot kr 11,2 millioner året før. Reduksjonen skyldes endring i provisjons modell.

De samlede skadeutbetalingene i vår total portefølje økte fra 44 % i 2017 til 77 % i 2018.

Markedet er preget av konkurranse. I 2018 har Varig Forsikring Valdres en samlet bestandsutvikling på 1,2 %. Tilsvarende periode i 2017 viste en utvikling på 0,5 %.

Gjensidigestiftelsen og kundeutbytte

I forbindelse med omdannelsen av Gjensidige Forsikring BA til aksjeselskap ble Gjensidigestiftelsen etablert, og kapitalen lagt i Stiftelsen. Når Gjensidige Forsikring ASA ble notert på børsen i desember 2010, var det derfor Gjensidigestiftelsen som solgte ut ca. 40 % av sine aksjer i markedet. Gjensidigestiftelsens hovedoppgaver er å være en profesjonell eier i Gjensidige Forsikring ASA, og bruke resultatet til utbytte til kundene og gaver til gode og samfunnsnyttige formål.

Ved utbetaling av kundeutbytte vil VFV bære en forholdsmessig del fra brann- og naturforretningen, gitt forsvarlig kapitalsituasjon. Vår andel for 2018 antas å være på kr 2,8 millioner. Siden selskapet ikke har stort nok resultat til å utbetale

kundeutbytte innstiller styret på å føre kostnaden mot egen avsetning i balansen. Avsetningen er før utbetaling på 7 millioner kroner og vil dermed være ca. 4 millioner kroner etter utbetaling. Utbytte utbetales fra Gjensidigestiftelsen til kunder som var kunder i 2018, forutsatt kundeforhold på utbetalingstidspunktet (våren 2019).

ARBEIDSMILJØET

Personalsituasjonen – miljø

I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører selskapet oversikt over totalt sykefravær blant selskapets ansatte. I 2018 var det totale sykefraværet på 1,7 %. Det har ikke vært ulykker eller skade av noe slag i selskapet.

Arbeidsmiljøet anses som tilfredsstillende og det er derfor ikke iverksatt spesielle tiltak.

LIKESTILLING

Selskapet er opptatt av likestilling. Blant selskapets 12 ansatte er 7 kvinner – med 6,8 årsverk av totalt 11,8 årsverk. Selskapets styre har 3 kvinner av totalt 7 representanter. Dette i tråd med Samvirkeoven som Varig Forsikring Valdres er underlagt på dette området.

Likestillingen anses som tilfredsstillende og det er ingen tiltak iverksatt eller planlagt iverksatt.

YTRE MILJØ

Selskapet forurensar ikke det ytre miljøet.

FINANSIELLE RISIKOER

Med bakgrunn i stadig økende mengde rapportering og øvrige krav til kapitalforvaltningen, har styret valgt å samle all kapitalforvaltning hos Industrifinans (IF). I tillegg er styret opptatt av å få gode løpende målinger på utviklingen i porteføljen, noe IF leverer tilfredsstillende.

Oppsummering av året 2018:

2018 ble et svakt år i aksjemarkedet. Oslo Børs (OSEFX) falt med 2,2 % og verdensindeksen (MSCIW AC) falt med 4,6 % målt i NOK. I lokal valuta falt den 7,7 %. Stigende renter, inflasjon og økte lønnskostnader har påvirket markedet i negativ retning. Geopolitiske spenninger har også bidratt til noe lavere forventninger til global vekst i de kommende år. Den globale veksten i 2018 var positiv, men noe svakere enn hva som var ventet ved inngangen til året. Geopolitiske spenninger har også bidratt til noe lavere forventninger til global vekst i de kommende år. Inntjeningen i bedriftene viste en sterk vekst i de fleste markeder.

Selskapets portefølje fikk en negativ avkastning på 1,07 %. De ulike aktiva klassene Varig Forsikring Valdres er investert i følges opp mot relevante indekser, som en indikasjon på hvordan selskapets investeringer gjør det sammenlignet med andre.

Varig Forsikring Valdres plasseringer innen pengemarked, obligasjoner og norske aksjer gjorde det bedre enn sine referanseindekser, mens porteføljens internasjonale aksjer gjorde litt dårligere.

Styret følger opp investerings porteføljen på månedlig basis og har rutinemessige årlige gjennomgang av forvaltningsstrategi og risiko appetitt.

Det er alltid vanskelig å spå om fremtiden, og usikkerheten er ikke mindre nå enn før. Forventet porteføljeavkastning er lavere enn normalt på grunn av lave renter og et aksjemarked som ikke lenger er billig. God porteføljeforvaltning og løpende risikostyring med en riktig diversifisert portefølje er derfor spesielt viktig.

Varig Forsikring Valdres har plassert midler i ulike typer fond, i tillegg til egne utlån, bankinnskudd og eiendommer, med den risiko dette kan innebære. Det er utarbeidet retningslinjer for finansielle plasseringer som er i tråd med gjeldende lovverk.

Vurdering av risiko

Styret har vedtatt en forvaltningsstrategi som skal gi en gjennomsnittlig årlig realavkastning på 2 % målt på 5 års rullerende basis. Dette reflekterer styrets risikoappetitt i et marked hvor rentenivåene fortsatt er lave. Dette reflekteres i den strategiske aktiva allokeringen, der det normalt er nødvendig med en viss minimumseksponering i aksjemarkedet for å nå det langsiktige avkastningsmålet. Innenfor de strategiske aktiva allokeringsrammene, skjer det tilpasninger i forhold til markedssituasjonen og volatiliteten i markedet. Det er fastsatt minimums- og maksimumsrammer for eksponeringen innen hver aktiva klasse som følges opp løpende av forvalter.

Rammene fastsettes slik at ulike former for finansiell risiko blir vurdert samtidig som lovpålagte krav til kapitaldekning og balansesammensetning blir ivaretatt.

De finansielle aktiva består i hovedsak av pengemarkedsfond / bank, obligasjonsfond, aksjefond samt ulike private Equity fond. De er i varierende grad utsatt for finansielle risikoer som kurs-, valuta- og renterisiko.

Den løpende oppfølgingen av disse risikoene skjer i nært samarbeid mellom styret og ledelsen på den ene siden, og Industrifinans Kapitalforvaltning på den andre.

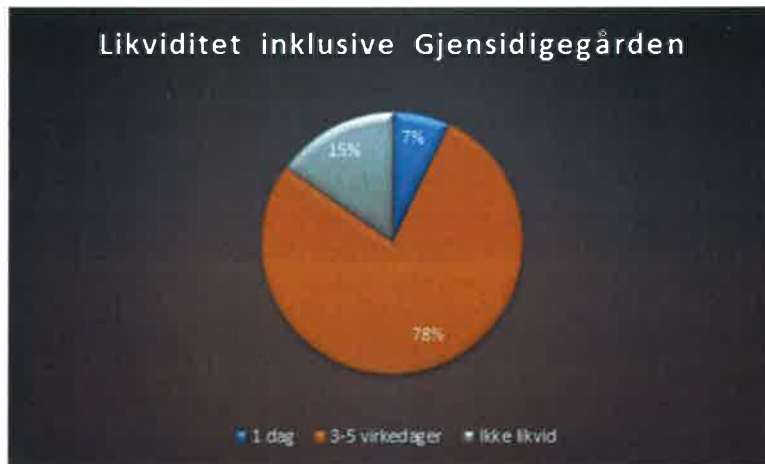
Varig Forsikring Valdres er eksponert for kredittrisiko. Med dette menes risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til inngåtte avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

For Varig Forsikring Valdres dreier dette seg i hovedsak om utestående krav til forsikringskunder og utestående krav til lånekunder. Risikoen knyttet til krav til forsikringskunder ivaretas gjennom forsikringsavtaleloven og Gjensidiges avtale om inndrivelse av fordringer med Lindorf.

Utlånsporteføljen er gjennomarbeidet av administrasjonen og styret. Lånene er risikoklassifisert og nødvendige avsetninger for tap er foretatt. Låneporteføljen vurderes løpende gjennom året.

Videre er Varig Forsikring Valdres også eksponert for likviditetsrisiko. Dette defineres slik: Risikoen for at selskapet, både på kort og lang sikt, ikke har tilstrekkelige likvider, eller klarer å finansiere seg (funde seg) i tilstrekkelig grad til å innfri sine forpliktelser ved forfall.

For å imøtekomme denne risikoen er styret av den oppfatning at en stor andel av plasseringene må kunne realiseres raskt

Styret mottar jevnlige rapporter som viser likviditeten i de investeringer Varig Forsikring Valdres har i porteføljen. Skjematikken ovenfor viser at Varig Forsikring Valdres, pr. 31.12.2018 kan realisere 78 % av Varig Forsikring Valdres portefølje på 3-5 virkedager. Dette inkluderer også Gjensidigegården som er en del av kapitalforvaltningen og som ikke anses som likvid.

I den rene investeringsporteføljen som forvaltes via IF (Eksl investeringseiendom) kan 91 % realiseres på 3-5 virkedager:

Varig Forsikring Valdres er også eksponert for markedsrisiko. Dette kan være risiko knyttet til renter, valuta og aksjekurs risiko. Svingninger i verdipapirmarkedet vil alltid representere en risiko for enhver bedrift som er eksponert i aksjer og andre plasseringer. Kort realiserings tid er med på å redusere denne risikoen, jfr. figuren over

Det er styrets vurdering at selskapet løpende skal ha moderat risiko sett i.f.t. både finansiell-, kreditt- og forsikringsrisiko.

Øvrige investeringer

Deler av eiendomsmassen selskapet besitter i form av Gjensidigegården, Hippegården og Jørstad huset, gjennomgår løpende endringer/ombygginger. Dette for å tilpasse eiendommene situasjonen i sentrumsbilde i Fagernes. Kostnadene knyttet til dette kostnadsføres direkte i det ikke tekniske regnskapet.

Samfunnsansvar

VFV er opptatt av bevissthet rundt det samfunnsansvar det innebærer å være et forsikringsselskap i Norge og i Valdres. Ansvarer kan deles inn i fire grupper; hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon. For VFV som et lite lokalt selskap er det ikke naturlig å fokusere på det punktet som omhandler menneskerettigheter.

VFV jobber under slagordet «vi skal kjenne kunden best og bry oss mest». I dette ligger en nedfelt strategi om å ha fornøyde kunder som føler at deres forventninger til oss som forsikringsselskap innfris. Det være seg når kunden treffer oss på digitale flater eller i direkte kontakt med våre medarbeidere. VFV måler kundetilfredsheten løpende gjennom året for følge med på i hvilken grad vi lykkes med å innfri dette. Resultatene av kundeundersøkelsene er gode, noe styret er tilfreds med.

VFV jobber kontinuerlig for og til enhver tid å ha et godt arbeidsmiljø. Dette er nedfelt i Varig Forsikring Valdres strategiske plan. Å bygge kompetanse samt fokusere på trivselsfremmende tiltak er viktige element i dette arbeidet. I tillegg fokuseres det på å tilpasse hver enkelt medarbeiders arbeidsplass ergonomisk, samt være en pådriver for og legge til rette for trening og en sunn livsstil for øvrig.

VFV ser det som svært viktig å være en pådriver for å bekjempe korrupsjon. Dette er nedfelt i de retningslinjer hver enkelt medarbeider plikter å sette seg inn i samt i Varig Forsikring Valdres risikostyring og intern kontroll.

VFV skal være en positiv bidragsyter til kunst, kultur og idrett i Valdres. I tillegg jobbes det aktivt med brannforebyggende arbeid samt andre forebyggende aktiviteter for å bidra til en sikrere hverdag for befolkningen i Valdres. Gjennom mange ulike sponsorat og avtaler er det mange lag og foreninger som nyter godt av dette.

VFV har installert nytt varmeanlegg i Gjensidigegården, som henter energi fra vann varmet opp av biobrensel. Ved ombygginger og annet vedlikehold skiftes lysbrytere ut med bevegelses sensorer som gjør at lysene slår seg av når rommene ikke brukes. Videre er reiseaktiviteten redusert gjennom bruk av videokonferanse utstyr. Det fokuseres på å begrense utskrift i så stor grad som mulig.

Styret er av den oppfatning at arbeidet med samfunnsansvar er tilstrekkelig og tilfredsstillende.

Fremtid

Resultatet i 2018 svekket sammenlignet med 2017. Hovedårsakene til dette er økte erstatningskostnader samt negativ avkastning på finansielle midler etter et turbulent år i kapitalmarkedet. Drift av eiendom genererer positiv kontantstrøm, slik styret forventet og skrev om i årsberetningen for 2017. Det regnskapsmessige resultatet er imidlertid negativt pga. avskrivninger.

Arbeidet med å utvikle Gjensidigegården fortsetter i tråd med planen om å utvikle kontormiljø i 2. og 3. etasje, samt bygge opp under et knippe med spesialbutikker i 1.etg. Kostnadene knyttet til dette føres direkte i det ikke tekniske regnskapet, eller aktiveres i balansen, dersom utbedringene ikke klassifiseres som vedlikehold.

Varig Forsikring Valdres har hatt, og skal i fremtiden ha, fokus på å styrke rådgiverkompetansen hos våre medarbeidere i full bredde.

Finans bransjen i Norge er inne i et taktskifte med et meget sterkt kostnadsfokus og tilsvarende fokus på digitalisering. De store aktørene, herunder Gjensidige Forsikring ASA, er meget sterke i troen på at fremtidens forsikringskunde i

hovedsak vil betjene seg selv og kun henvende seg til et bemannet kontor ved større hendelser i livet (etableringsfasen samt andre større livshendelser)

I et marked med stadig mer selvbetjening er det styrets antagelse at selskapenes motivasjon til å avlønne sine agenter i form av ren portefølje provisjon svekkes. Styret registrerer at stadig mer av forsikringssalget går via andre kanaler enn det tradisjonelle kontoret. Dette vil, forutsatt at antagelsen er riktig, utfordre både inntjening og arbeidsmetodikk i Varig Forsikring Valdres.

I styrets beretning for 2016 orienterte man om de avsluttede forhandlingene med GF ASA om nye avtaler. Nytt avtaleverk trådte i kraft 01.01.2018
Det nye avtaleverket gir Varig Forsikring Valdres utfordringer med tanke på identitet, økonomi og avtalelengde. Med bakgrunn i felles historie, felles kunder og felles forretning har partene historisk hatt et samarbeid i evighetens perspektiv. Dagens samarbeid er mer tuftet på forretningsmessige prinsipper. Dette preger både kravene til Varig Forsikring Valdres distribusjon i avtalene med Gjensidige og bransjen generelt.
Brannkassefellesskapet i Norge ser at et forpliktende samarbeid mellom selskapene er viktig for å møte nye tider i forsikringsbransjen.

Styret i VFV møter fremtiden med fortsatt fokus på det skadeforebyggende arbeidet. Dette er sunt for Varig Forsikring Valdres egen forretning og er ett av flere konkurransefortrinn vi har.

Videre er styret opptatt av at brannkasse fellesskapet er sterkt og at Varig Forsikring Valdres bidrar til dette. Styret er fortsatt av den oppfatning at tilstedeværelse i lokalmiljøet, samfunnsengasjement og god rådgivning er nøkkelfaktorer for å opprettholde en fornøyd kundemasse og lønnsomhet. Dette må imidlertid skje på en måte som er tilpasset forsikringsbransjen og dennes utvikling.

Vi måler jevnlig kundetilfredsheten i vårt område. Styret er glad for at resultatene av disse målingene er svært positive, derfor vil dette også være en viktig del av virksomheten fremover.

Bank og forsikring er av de mest myndighetsregulerte bransjene i Norge. Stadig økende krav til rapportering og avsetninger preger bransjen. I 2011 besluttet norske myndigheter å innføre Solvency II i Norge. Solvency II regelverket, samt finansforetaksloven, er innført med virkning f.o.m 01.01.2016. Regelverket består av tre pilarer som tar for seg krav knyttet til kapitalkrav, risikostyring og rapportering til marked og tilsynsmyndigheter.

Varig Forsikring Valdres har rutiner og nødvendige instruksjoner for å oppfylle kravet til nye nøkkelfunksjoner.

Økonomisk er Varig Forsikring Valdres fortsatt solid og beregninger i ORSA rapporten viser at dårlige resultater må vedvare over tid, før Varig Forsikring Valdres trues. Samtidig er det styrets oppfatning at det nevnte taktskiftet i næringen vil kunne medføre endringer for Varig Forsikring Valdres, både i arbeidsmetodikk og i forhold til inntjening.

Det har ikke inntrådt hendelser etter balansedagen som kan ha påvirkning på regnskapet 2018.

REGNSKAPET

Regnskapet for 2018 viser et resultat på kr 1,9 millioner før skattekostnad. Gjensidige Forsikring ASA betaler ut utbytte til sine aksjonærer. Som hovedaksjonær mottar Gjensidigestiftelsen sin andel av dette. Gjensidigestiftelsen utbetaler deretter en andel av dette til alle Gjensidiges forsikringskunder. Denne utbetalingen beregnes med bakgrunn i totalt betalt forsikringspremie for hver enkelt kunde.

Styret foreslår for generalforsamlingen å disponere resultatet på følgende måte:

Resultat	2018	2017
Resultat før skatt	1 911 163	15 272 453
Skattekostnad	-897 300	-2 510 112
Aktuarielt tap	-1 718 967	-535 268
Skatt på andre resultatkomponenter	429 743	133 818
Resultat etter skatt	-275 361	12 360 891
Disponering		
Resultat etter skatt	-275 361	12 360 891
Endring i avsetning til Naturskadefond	-1 321 351	-624 519
Endring i avsetning til Garantiordningen	-12 545	-28 625
Kundeutbytte	-2 831 503	-3 669 882
Fond- kundeutbytte (bruk +) / (avsetning -)	2 831 503	-1 500 000
Netto aktuariel gevinst/tap på pensjonsforpliktelsen	1 289 224	401 450
Overføres til egenkapitalen	-320 033	6 939 315

Egenkapitalfondet «Annen opptjent egenkapital» vil etter disponeringen være kr 63 millioner, mens samlet egenkapital vil være kr 90 millioner. Egenkapitalandelen er dermed 70,3 % pr 31.12.2018.

Styret har gjennom hele året fulgt nøye med i kostnads- og inntektsutviklingen til selskapet.

Styret kjenner ikke til forhold som er av viktighet for å bedømme Varig Forsikring Valdres stilling og resultat som ikke fremkommer av regnskapet.

Fagernes 27. mars 2019

Svein Granli
Styreleder

Einar Lundstein
nestleder

Stein Tore Djupdal
ansattes representant

Leif Sørum

Berit Haga Bakke

Laila Hilmen Hovi

Anne Berit
Strømmen Strand

Christian Blix-Nilsen
Daglig leder

Resultatregnskap

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Noter	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier		23 448 886	23 861 925
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-7 356 320	-6 862 724
Sum premieinntekt for egen regning	4	16 092 566	16 999 201
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	10 353 808	11 230 517
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader		-12 397 383	-7 565 522
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader		3 621 479	2 830 523
Sum erstatningskostnader for egen regning	4	-8 775 904	-4 734 999
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5	-3 297 696	-4 642 628
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5,6	-450 853	-165 166
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring		0	0
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-3 748 549	-4 807 794
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	7	-10 911 342	-9 598 503
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		3 010 580	9 088 423
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer			
Inntekter fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper		0	0
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1 202 402	1 132 910
Netto driftsinntekt fra eiendom	11	-427 887	-119 087
Verdiendringer på investeringer	14,15	-4 224 919	3 459 643
Realisert gevinst og tap på investeringer	14,15	3 197 416	2 173 582
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-894 672	-508 010
Sum netto inntekter fra investeringer		-1 147 659	6 139 038
Andre inntekter		48 243	44 992
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		-1 099 416	6 184 030
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		1 911 163	15 272 453
Skattekostnad	10	-897 300	-2 510 112
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER		1 013 863	12 762 341
Andre resultatkomponenter			
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet			
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel	9	-1 718 967	-535 268
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet	10	429 743	133 818
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet		-1 289 224	-401 450
TOTALRESULTAT		-275 361	12 360 891

Balanse

Varig Forsikring Valdres	Noter	31.12.2018	31.12.2017
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendom	11	14 208 750	15 045 000
Eierbenyttet eiendom	12	1 538 000	1 538 000
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Utlån og fordringer	16	1 459 595	3 097 704
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	13,14	35 738 853	36 108 211
Rentebærende verdipapirer	13,15	49 188 624	48 184 982
Utlån og fordringer	16	57 995	70 056
Andre finansielle eiendeler		514 500	514 500
Sum investeringer		102 706 317	104 558 454
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-brto erstatn. avsetning		6 926 692	3 305 213
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger		6 926 692	3 305 213
Fordringer			
Andre fordringer	13	2 877 722	3 058 118
Sum fordringer		2 877 722	3 058 118
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12	1 784 000	1 784 000
Kasse, bank	13	10 819 802	10 881 338
Eiendeler ved skatt	10	1 505 017	993 562
Pensjonsmidler	9	499 273	1 599 913
Sum andre eiendeler		14 608 093	15 258 813
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		862 500	585 938
SUM EIENDELER		127 981 323	126 766 535
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Avsetning til naturskadefond		21 674 304	20 352 953
Avsetning til garantiordningen		1 065 433	1 052 888
Annen opptjent egenkapital		63 110 578	64 719 834
Andre fond		4 168 497	7 000 000
Sum opptjent egenkapital	17	90 018 811	93 125 675
Forsikringsforpliktelser brutto			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie		10 748 385	11 241 950
Brutto erstatningsavsetning		16 602 213	9 519 525
Sum forsikringsforpliktelser brutto	4,13	27 350 598	20 761 475
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	9	383 931	405 678
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	10	999 643	2 390 000
Sum avsetninger for forpliktelser		1 383 574	2 795 678
Forpliktelser			
Forpliktelser til kredittinstitusjoner		116 647	583 315
Avsatt ikke betalt utbytte	17	3 081 885	3 500 000
Andre forpliktelser		5 182 532	5 225 829
Sum forpliktelser	13	8 381 064	9 309 144
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		847 275	774 563
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		127 981 323	126 766 535

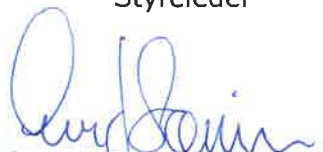
Fagernes 27. mars 2019

Svein Granli
Styreleder

Einar Lundstein
nestleder

Stein Tore Djupdal
ansattes representant

Leif Sørum

Berit Haga Bakke

Laila Hilmen Hovi

Anne Berit
Strømmen Strand

Christian Blix-Nilsen
Daglig leder

Oppstilling av endringer i egenkapital

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL						
Varig Forsikring Valdres						
Kroner	Naturskadefond	Garantiordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./-eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2016	19.728.434	1.024.263	5.500.000	(381.584)	58.563.553	84.434.666
1.1.-31.12.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	624.519	28.625			12.109.197	12.762.341
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				(535.268)		(535.268)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				133.818		133.818
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(401.450)		(401.450)
Sum andre resultatkomponenter				(401.450)		(401.450)
Totalresultat	624.519	28.625		(401.450)	12.109.197	12.360.891
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(3.669.882)	(3.669.882)
Til / fra andre fond			1.500.000		(1.500.000)	
Egenkapital 31.12.2017	20.352.953	1.052.888	7.000.000	(783.034)	65.502.868	93.125.675
1.1.-31.12.2018						
Resultat før andre resultatkomponenter	1.321.351	12.545			(320.033)	1.013.863
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				(1.718.967)		(1.718.967)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				429.743		429.743
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(1.289.224)		(1.289.224)
Sum andre resultatkomponenter				(1.289.224)		(1.289.224)
Totalresultat	1.321.351	12.545		(1.289.224)	(320.033)	(275.361)
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(2.831.503)	(2.831.503)
Til / fra andre fond			(2.831.503)		2.831.503	
Egenkapital 31.12.2018	21.674.304	1.065.433	4.168.497	(2.072.258)	65.182.835	90.018.811

Kontantstrøm

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	2018	2017
Innbetalte premier direkte forsikring	22.955.321	24.051.215
Utbetalte gjenforsikringspremier	-7.356.320	-6.862.724
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir. forsikring	-5.314.694	-11.014.657
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	0	5.005.430
Betalte driftskostnader	-5.947.925	-3.947.188
Netto finansinntekter	578.711	813.747
Betalte skatter	-2.369.369	-893.544
Utbetalt utbytte/vedtatt kundeutbytte	-3.169.882	-2.932.464
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-624.158	4.219.814
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.	2.353.986	1.470.500
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-691.606	1.119.640
Netto kontantstrøm av rentebærende verdipapirer	-1.520.181	-12.778.011
Netto kontantstrøm av sertifikater	0	0
Netto kontantstrøm av eiendom	408.363	766.913
Netto kontantstrøm av andre verdipapirer med kort løpetid	0	0
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner	0	0
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	0	221.340
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	550.562	-9.199.618
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond	0	0
Utbetalinger i.f.m. skadeforsikr.selskapenes garantiordning	0	0
Innbetallinger i.f.m. Skadeforsikr.selskapenes garantiordning	0	0
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	0	0
Netto kontantstrøm for perioden	-73.596	-4.979.803
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-73.596	-4.979.803
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	10.951.394	15.931.197
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	10.877.797	10.951.394
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Innskudd hos kredittinstitusjoner	57.995	70.056
Kontanter og bankinnskudd *	10.819.802	10.881.338
Sum kontanter og kontantekvivalenter	10.877.797	10.951.394
* Herav bundet på skattetrekkkonto	620.066	616.409

NOTER

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2018 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater.

Nye standarder anvendt

IFRS 15 Inntekt fra kundekontrakter (2014)

Foretaket implementerte IFRS 15 med virkning fra 1. januar 2018. Standarden etablerer prinsipper for å rapportere nyttig informasjon om art, beløp, tidfesting og usikkerhet av inntekter og kontantstrømmer som kommer fra aktuelle kontrakter med kunder. En fem-trinns modell for å avgjøre hvordan og når inntekter innregnes, men den gjelder ikke for innregning av inntekter fra forsikringskontrakter, finansielle eiendeler eller leasingavtaler, som utgjør hovedsakelig alle foretakets inntektsstrømmer. Øvrige inntektsstrømmer, som for eksempel inntekter fra varesalg, inntekter fra salg og formidling av tjenester fra tredjepart og provisjonsinntekter utgjør en ubetydelig del av inntektene. For disse inntektene er den modifiserte retrospektive metoden med effekter fra første gangs anvendelse innregnet på dagen for implementering og uten omarbeiding av sammenligningstall, benyttet. Den nye standarden har ikke gitt effekter på foretakets finansielle stilling, resultat eller kontantstrømmer.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2018, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for foretaket er angitt nedenfor. Foretaket planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller etter 1. januar 2018. Se for øvrig avsnittet nedenfor om utsatt implementering. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en intrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjeldende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Varig Forsikring Valdres er et forsikringsforetak og har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstill definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne rett-til-bruk eiendelene og leieforpliktelsene. Rente-effekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med foretakets øvrige avskrivninger, mens rente-effekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1.januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på foretakets finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av foretakets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

Estimert forventet beløp som vil bli innregnet som en leieforpliktelse og tilhørende rett-til-bruk eiendel på tidspunktet for implementering er cirka 349 621 kroner. Ingen effekt på egenkapitalen.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Dette er vurdert å være tilfelle for husleiekontrakter og leasingavtaler for biler. IT-avtaler er ikke vurdert å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk adskilt og dermed ikke identifiserbare. Leieperioden vil bli beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Felleskostnader etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontraktene. Diskonteringsrente for husleiekontraktene vil fastsettes ved å se hen til observerbar innlånsrente i obligasjonsmarkedet. Renten vil tilpasses de faktiske leiekontraktenes varighet etc. Diskonteringsrenten for leasingbilene vil fastsettes basert på en vurdering av hvilken lånerente foretaket ville oppnå for finansiering av biler fra et finansieringsselskap. Foretaket har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregne tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikjustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer uopptjent resultat i gruppen av kontrakter (kontraktsmessig servicemargin). Hvis en gruppe av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet innregnes umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringskostnader og finansielle forsikringsinntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 å tre i kraft 1. januar 2022. Standarden forventes å påvirke foretakets regnskap gjennom en vesentlig endring av måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelatert driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metode.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdeler har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Varig Forsikring Valdres i utøvelse av sin virksomhet. Hvis eiendommen brukes både til foretakets egen bruk og som investeringseiendom, klassifiseres eiendommen basert på faktisk bruk av eiendommen.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

- eierbenyttet eiendom: 5 - 50 år
- anlegg og utstyr : 3 - 6,6 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Varig Forsikring Valdres har ikke balanseført eierbenyttet eiendom, med unntak av en hytte til bruk for selskapets ansatte. Denne er balanseført til anskaffelseskost.

Investerings eiendommer

Eiendom som leies ut eller er rene investeringsobjekter, eller begge deler klassifiseres som investeringseiendommer. Disse eiendommene benyttes ikke i produksjon, levering av varer eller tjenester, eller til administrative formål.

Ved førstegangsinnregning vurderes investeringseiendommene til kost, det vil si kjøpesum inkludert direkte henførbare kostnader ved kjøpet. Innvesteringseiendommer avskrives i utgangspunktet ikke.

Brannkassen har tre balanseførte eiendommer som i all hovedsak leies ut til lokal næringsvirksomhet. Brannkassen benytter 7% av arealet på den ene eiendommen og ingen del av de øvrige eiendommer i egen virksomhet. Dette utgjør etter vår vurdering en ubetydelig del av det totale arealet. Formålet med investeringen er å oppnå avkastning i form av leieinntekter og verdistigning på eiendommene.

Da det meste av eiendommene er utleid til eksterne leietakere, vurderes eiendommen å være en investeringseiendom, jf IAS 40.5.

Investeringseiendommer skal ved innregning måles til anskaffelseskost med tillegg for transaksjonsutgifter, jf IAS 40.20. IAS 40 åpner for to mulige alternativer vedrørende måling etter innregning for investeringseiendom, jf IAS 40.30:

1. Anskaffelseskostmodellen
2. Virkelig verdi (verdireguleringsmodellen)

Verdireguleringsmodellen innebærer at eiendommen regnskapsføres til virkelig verdi på balansedato. Typisk vil den virkelige verdien av eiendom måtte fastsettes ved taksering av profesjonell takstmann. Alternativt åpner IAS 40 for regnskapsføring av investeringseiendom etter anskaffelseskostmodellen.

Anskaffelseskostmodellen innebærer at eiendommen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost. Anskaffelseskost for en enhet av eiendom, anlegg og utstyr på innregningsdagen er kontantprisekvivalienten. Etter innregning av anskaffelseskost gjøres det fradrag for eventuell akkumulert avskrivning og eventuelle akkumulerte tap ved verdifall.

Brannkassen har vurdert de to ovennevnte modeller for regnskapsføring av investeringseiendom, og konkludert med at anskaffelseskostmodellen er mest relevant for regnskapsføring av selskapets investeringseiendommer.

Leasing

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen ikke er overført klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraktperioden.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred

but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er intruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Varig Forsikring Valdres har en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning, og som løpende styres og måles til virkelig verdi. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til daglig leder og til styret.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verditall, som innregnes i resultatet.

Varig Forsikring Valdres har foretatt investeringer i lokale selskaper. Det er utfordrende å verdsette disse selskapene og det foreligger ikke revidert regnskap på tidspunktet for brannkassen sin regnskapsavleggelse. Investeringene er også vurdert som uvesentlig i forhold til Varig Forsikring Valdres sin balanse. Etter å ha vurdert overnevnte er det konkludert med at investeringene i disse selskapene til kost, med løpende vurdering av eventuelle verdifall.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstiller definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall. Varig Forsikring Valdres har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer, forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter, kontanter og kontantekvivalenter og obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater benyttes i styringen av aksje-, rente- og valutaeksponeringen for å oppnå ønsket risiko og avkastning. Instrumentene benyttes både til handelsformål og for å sikre andre balanseposter. All handel av finansielle derivater foregår innenfor strengt definerte rammer.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Etter førstegangsinnregning måles derivatene til virkelig verdi og endringer i verdien innregnes i resultatet.

I kategorien finansielle derivater inngår klassene finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet og finansielle derivater som sikringsbokføres.

Varig Forsikring Valdres har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene ansvarlig lån, andre forpliktelser, forpliktelser i forbindelse med forsikring, påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettelsesmetoder. For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 13.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Avgitt utbytte innregnes som en forpliktelse i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Dette innebærer at utbytte fraregnes i egenkapitalen i det regnskapsåret det avsettes for.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinnregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Varig Forsikring Valdres opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Varig Forsikring Valdres ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

2. Bruk av estimater

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimatenes og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimatenes og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales de regnskapsprinsippene som benyttes av Varig Forsikring Valdres, hvor vurderinger, estimater og forutsetninger kan avvike vesentlig fra de faktiske resultatene.

Investerings eiendommer

Virkelig verdi baseres på markedspriser og på allment aksepterte verdsettelsesmodeller hvor markedspriser ikke foreligger. Et sentralt parameter i verddivurderingen er det langsiktige avkastningskrav for den enkelte eiendom.

Utlån og fordringer

For finansielle eiendeler som ikke er innregnet til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Forsikringstekniske avsetninger

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt eller oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Brannkassen har kun forsikringsprodukter i den korthalede bransjen.

Pensjoner

Beregning av nåverdi av pensjonsforpliktelser baseres på aktuarielle og økonomiske forutsetninger. Enhver endring i forutsetningene påvirker den beregnede forpliktelsen. Endringer i diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen.

Diskonteringsrenten og andre forutsetninger gjennomgås normalt en gang i året når den aktuarielle beregningen foretas, med mindre det har vært vesentlige endringer i løpet av året.

3. Risiko og kapitalstyring

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Varig Forsikring Valdres. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Varig Forsikring Valdres er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor foretakets kunder, mens finansrisikoen er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsselskap. Varig Forsikring Valdres mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer.

Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Varig Forsikring Valdres tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Brannkassen er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse er det kjøpt reassuransebeskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2018 er egenregningen 1.750.000 kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster brannkassens regnskap. Reassuranseprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranse og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransefunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuranseprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Varig Forsikring Valdres eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuranseprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemsselskapene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Varig Forsikring Valdres håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringstekniske avsetninger

Beregning av forsikringstekniske avsetninger for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/- 1-prosentpoeng)	2018	2017
Brannforsikring	153.077	88.183
Naturskadeforsikring	33.361	27.320
Totalt	186.438	115.503

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringsselskap må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 28,2 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 88,8 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 329 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Alle tall i tabellene i note 3 er i hele tusen.

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

	2018	2017
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	88.844	86.837
Solvenskapitalkrav (SCR)	28.270	29.431
Overskuddskapital	60.574	57.406
Solvensmargin etter Solvency II	314 %	295 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital.

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

	2018	2017
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	12.721	13.243
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	7.067	7.357
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	23.882	23.809
Minstekapitalkrav (MCR)	23.882	23.809
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	296 %	323 %

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 65,9 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

Foretaket har ikke kapital i kapitalgruppe 3.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

	2018	2017
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	65.926	72.122
- Kapitalgruppe 2	4.776	4.762
- Kapitalgruppe 3		0
Sum basiskapital	70.702	76.884
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	70.702	76.884
- Kapitalgruppe 2 for Solvency II formål	9.346	9.954
Total tellende ansvarlig kapital SCR	80.048	86.838

De viktigste forskjellene mellom verdivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verdivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	16.602	16.174	-428
Premieavsetning for skadeforsikringer	10.748	10.471	-277
Risikomargin			0
Sum forsikringstekniske avsetninger	27.350	26.645	-705

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatningsavsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at

forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkravet er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder.

Markedsrisiko er den største risikoen for Varig Forsikring Valdres. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

	2018	2017
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	9.226	12.147
Kapitalkrav for markedsrisiko	22.487	22.027
Kapitalkrav for motpartsrisiko	2.606	2.556
Diversifisering	-6.848	-7.881
Basis solvenskapitalkrav	27.471	28.849
Operasjonell risiko	773	582
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	28.244	29.431

Regulatorisk usikkerhet relatert til Solvens II

Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til hvordan garantiavsetningen skal behandles i Solvens II. Finanstilsynet argumenterer for at garantiavsetningen skal behandles som en forpliktelse under Solvens II. Foretaket er av den oppfatning at særnorske avsetninger som faktisk er et egenkapitalelement, bør behandles som solvenskapital. Foretaket vil fortsette å arbeide for et regelverk i tråd med dette. Inntil en endelig avklaring foreligger er garantiavsetningen behandlet som forpliktelse under Solvens II.

Nye skatteregler medfører skatt på sikkerhetsavsetningen som er hensyntatt i kapitalberegningene ved årsskiftet. Dersom foretaket avvikles blir det også skatt på naturskadekapital, men siden det ikke forventes avvikling av foretaket i overskuelig framtid føres det ingen utsatt skatt relatert til naturskadekapital.

4. Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring

	Brannforretning Norge	Naturforretning Norge	Sum Norge
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	20.276.388	2.678.933	22.955.321
Gjenforsikringsandel	-6.906.782	-449.538	-7.356.320
For egen regning	13.369.606	2.229.395	15.599.001
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	20.751.534	2.697.352	23.448.886
Gjenforsikringsandel	-6.906.782	-449.538	-7.356.320
For egen regning	13.844.752	2.247.814	16.092.566
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-11.470.920	-926.463	-12.397.383
Gjenforsikringsandel	3.621.479	-	3.621.479
For egen regning	-7.849.441	-926.463	-8.775.904
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-13.179.862	-1.163.917	-14.343.779
Inntruffet tidligere år brutto	1.708.942	237.454	1.946.396
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	9.516.183	1.232.202	10.748.385
Brutto erstatningsavsetning	14.884.833	1.717.380	16.602.213

5. Kostnader

	2018	2017
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	0	39.538
Lønns- og personalkostnader	8.779.351	8.163.559
Honorarer tillitsvalgte	584.500	501.500
IKT-kostnader	462.380	56.618
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	155.000	184.925
Andre kostnader	4.678.660	5.460.158
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-10.911.342	-9.598.503
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-2.042.849	-2.584.192
Avgitt øvrige salgskostnader	-1.254.848	-2.058.436
Sum	450.852	165.166
Salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	2.042.849	2.584.192
Provisjon		
Øvrige salgskostnader	1.254.848	2.058.436
Sum	3.297.696	4.642.628
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse:		
Revisjon	75.870	99.813
Attestasjonstjenester	5.980	5.150
Revisjon - rådgivning skatt	8.970	
Rådgivning - annen rådgivning	64.180	79.963
Sum	155.000	184.926

6. Lønn og godtgjørelse

	2018	2017
Gjennomsnittlig antall ansatte	13	13
Lønn/godtgjørelse til daglig leder:		
-Lønn	1.033.116	976.158
-Fordel fri bil/overskudd fast bilgodtgjørelse	113.534	131.818
-Andre godtgjørelser	19.656	20.972
-Årets pensjonsopptjening	55.037	46.687
-Styret	339.500	399.500
styrets leder - Granli	94.000	112.500
styrets nestleder - Lundstein	48.000	57.500
styremedlem - Særum	44.000	41.500
styremedlem - Thorsrud	21.500	52.500
styremedlem - Strømmen Strand	44.000	46.500
styremedlem - Hilmen Hovi	22.500	42.500
styremedlem Djupdal	44.000	46.500
styremedlem-Haga Bakke	21.500	
-Valgkomite	96.500	64.500
-Generalforsamling	30.000	37.500

7. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader

	2018	2017
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	10.911.342	9.598.503
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	10.911.342	9.598.503

8. Transaksjoner mellom Varig Forsikring Valdres og Gjensidige Forsikring ASA

Til gode hos andre forsikringsselskaper

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr 2.563.894.

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA, Gjensidige Pensjonsforsikring AS og Gjensidige Bank ASA. Provisjonene fordeler seg slik:

	2018	2017
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	10.052.129	11.007.874
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	300.682	221.643
Mottatt provisjon fra Gjensidige Bank ASA	997	1.000
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	10.353.808	11.230.517

Administrasjonskostnader

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

	2018	2017
Kostnader brannforretningen	1.245.092	1.531.316
Kostnader øvrige tjenester	540.233	81.548

9. Pensjon

Varig Forsikring Valdres er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Varig Forsikring Valdres har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte.

Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale

ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Varig Forsikring Valdres pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte actuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er satt til 3,2 prosent (3,1), og er justert for alder basert på avtagende lønnskurve. Den ettårige nominelle lønnsveksten 2018/2019 er beregnet til 1,69 prosent (1,79). Årsaken til den lave lønnsveksten er at pensjonsordningen er lukket for nye medlemmer og at gjennomsnittlig alder for ansatte medlemmer er 68,89 år (68,12).

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforsventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjelden tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer. Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved bruk av samme metode som er lagt til grunn i den actuarielle beregningen av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Varig Forsikring Valdres er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko.

Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene. Imidlertid er bruken av pensjonsmidlene til å betale fremtidige premier begrenset, og det forventes at deler av overfinansieringen vil bli brukt til å øke pensjonsutbetalingene. En økning i forpliktelsene (som for eksempel som følge av rentefritak) vil bli delvis motvirket av en reduksjon i overfinansieringen. Renteoppgang leder til et fall i forpliktelsene som isolert sett kan lede til en økt overfinansiering. Risikofaktorene under må således ses i lys av overfinansieringen.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 2,5 år. Porteføljeverdien vil falle med cirka 2,5 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 13,50 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus et prosentpoeng. Verdien vil falle med 9,90 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 9 prosent i obligasjonsporteføljen.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er basert på tabellen K2013BE som rapportert av FNO (Finans Norge) AS.

Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Selskapets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuer til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at selskapet får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom selskapets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Selskapet styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 5,7 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 4,3 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng faller forpliktelsen med 2,4 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstillende visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil selskapet måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også selskapet få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Gjensidige Pensjonskasse måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en bufferkapitalutnyttelse på cirka 75 prosent, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Varig Forsikring Valdres er som medlem i FNO tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte.

AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av foretaket. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

	Sikret 2018	Usikret 2018	Sum 2018	Sikret 2017	Usikret 2017	Sum 2017
Antall aktive medlemmer	8	0	8	8	0	8
Antall pensjonister	5	1	6	4	1	5
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	14 120 790	405 678	14.526.468	12 760 719	339 163	13.099.882
Korreksjon av åpningsbalansen			0		0	0
Årets pensjonsopptjening	187 683	0	187.683	171.144	0	171.144
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	21 396	0	21.396	19.510	0	19.510
Rentekostnad	362 904	10 426	373.330	344 026	9 005	353.031
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Aktuarielle gevinster og tap	468 592	1 563	470.156	1 526 610	104 265	1.630.875
Utbetalte ytelser	-760 831	-30 284	-791.115	-701.219	-41.970	-743.189
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-80 304	-3 452	-83.756	0	-4 785	-4.785
Virksomhetssammenslutning	0	0	0	0	0	0
Virkning av den øvre grense for eiendelen			0			0
Kursendringer i utenlandsk valuta			0			0
Pr. 31.12	14.320.230	383.931	14.704.161	14.120.790	405.678	14.526.468
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	15 369 957	383 932	15.753.889	14 120 791	405 678	14.526.469
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-15 869 230	0	-15.869.230	-15 720 704	0	-15.720.704
Netto pensjonsforpliktelse/(pensjonsmidler)	-499.273	383.932	-115.341	-1.599.913	405.678	-1.194.235
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	15 720 703	0	15.720.703	14 922 411	0	14.922.411
Renteinntekt	404 022	0	404.022	403.905	0	403.905
Avkastning ut over renteinntekt	-199 084	0	-199.084	1 095 606	0	1.095.606
Bidrag fra arbeidsgiver	784 725	3 452	788.177	0	4 785	4.785
Utbetalte ytelser	-760 831	0	-760.831	-701.219	0	-701.219
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-80 304	-3 452	-83.756	0	-4 785	-4.785
Overtakelse/oppkjøp	0	0	0	0	0	0
Oppgjør	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	15.869.231	0	15.869.231	15.720.703	0	15.720.703
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	187 683	0	187.683	171.144	0	171.144
Rentekostnad	362 904	10 426	373.330	344 026	9 005	353.031
Renteinntekt	-404 022	0	-404.022	-403.905	0	-403.905
Fjernet KPI-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	21 396	0	21.396	19 510	0	19.510
Pensjonskostnad	167.961	10.426	178.387	130.775	9.005	139.780
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm.kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	167.961	10.426	178.387	130.775	9.005	139.780

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader			
Akkumulert beløp pr. 01.01.	1 044 049		508 781
Avkastningen på pensjonsmidler	199 084		-1 095 606
Endringer i demografiske forutsetninger	754 475		693 265
Endringer i økonomiske forutsetninger	-284 320		937 610
Virkningen av den øvre grensen for eiendelen	1 049 727		0
Akkumulert beløp pr. 31.12.	2.763.015		1.044.050
Aktuarielle forutsetninger			
Diskonteringsrente	2,98 %		2,57 %
Lønnsregulering	3,20 %		3,10 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp	3,20 %		3,10 %
Pensjonsregulering	0,00 %		0,00 %
Øvrige spesifikasjoner			
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen	181 476		177 024
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO	85 713		119 932
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år	85 799		120 052
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år	784 725		0
	Endring i pensjonsforpliktelse 2018		Endring i pensjonsforpliktelse 2017
Prosent			
Sensitivitet			
10 % økt dødelighet	-3,60 %		-3,90 %
10 % redusert dødelighet	2,80 %		2,90 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente	-9,90 %		-10,70 %
- 1 %-poeng diskonteringsrente	13,50 %		13,60 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering	5,70 %		5,70 %
- 1 %-poeng lønnsjustering	-4,30 %		-4,20 %
+ 1 %-poeng G-regulering	-2,40 %		-2,40 %
- 1 %-poeng G-regulering	2,40 %		2,50 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering	13,20 %		10,40 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering			

Verdsettelseshierarki 2018

	Nivå 1 Koterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	-	936 285	-	936 285
Obligasjoner	-	14 583 823	-	14 583 823
Derivater	-	349 123	-	349 123
Sum	-	15 869 231	-	15 869 231

Verdsettelseshierarki 2017

	Nivå 1 Koterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett. teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett. teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM pr. 31.12.2017
Aksjer og andeler	-	1 965 088	-	1 965 088
Obligasjoner	-	12 497 959	-	12 497 959
Derivater	-	707 432	-	707 432
Bank	-	550 225	-	550 225
Sum	-	15 720 703	-	15 720 703

10. Skatt

	2018	2017
Midlertidige forskjeller		
Tap på fordringer	-40.000	-40.000
Driftsmidler	-9.643.794	-9.645.267
Netto pensjonsforpliktelse	115.341	1.194.235
Sikkerhetsavsetning (2009-20015)	4.042.412	4.491.569
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-5.526.041	-3.999.463
Aksjer, andeler, rentebærende verdipapirer og øvrige verdipapirer	-494.027	24.016
Fremførbart underskudd		
Netto midlertidige forskjeller	-6.020.068	-3.975.447
Netto forpliktelses ved utsatt skatt/(eiendeler ved skatt (-))	-1.505.017	-993.863
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad (inkl. andre resultatkomponenter)	192.196	14.737.185
Implementeringseffekt ny forskrift		0
Estimatavvik pensjonsforpliktelse		
Endring i andre midlertidige forskjeller	1.527.781	345.570
Permanente forskjeller	234.332	-533.323
Korreksjon tidligere år		0
Regnskapsmessig gevinst ved salg av aksjer	-3.243.944	-2.032.441
Tilbakeføring av verdired.finansielle omløpsmidler	4.774.919	-3.459.643
Aksjeutbytte etter fritaksmetoden	-52.206	-83.323
Tilbakeføring 3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	1.566	2.500
Ikke fradragsberettiget rente på ilignet skatt	3.929	0
Ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt	0	-2.761
Skattepliktig inntekt	3.438.573	8.973.764
		0
Betalbar skatt av skattepliktig inntekt	859.643	2.250.000
Fremførbart underskudd		
Betalbar skatt	859.643	2.250.000
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar skatt	859.643	2.250.000
Fornuesskatt	140.000	140.000
Endring forpliktelse ved utsatt skatt/Eiendeler ved skatt (inkl andel fra Andre resultatkomponenter)	-511.456	-2.250
Implementeringseffekt ny forskrift (endring i skattesats)		
Korreksjon tidligere år	-20.631	-11.456
Skattekostnad i regnskapet	467.556	2.376.294
Avstemming av skattekostnad		
Skattekostnad i regnskapet	897.300	2.510.112
Skattekostnad av andre resultatkomponenter	-429.743	-133.818
Skatt av resultat før skattekostnad (inkl. Andre resultatkomponenter)	48.049	3.684.296
Forsk. mellom årets skattekostn.og 25 % av res.før skatt	419.508	-1.308.002
Forklaring på hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultatet før skatt		
Skatt av midlertidige forskjeller verdipapirer	-123.507	6.004
Skatt av permanente forskjeller	423.646	-1.446.609
Skatt av ikke skattepliktig rente på tilbakebetalt skatt		
Fornuesskatt	140.000	140.000
Skatt av benyttet fremførbart underskudd		
For mye/ lite betalt skatt tidligere år	-20.631	-11.456
For mye betalt skatt tidligere år		
Sum differanse	419.508	-1.308.002

Endringer i skattereglene for forsikringsforetak

Skattemessig fradrag for forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikringsforetak begrenses med virkning fra 2018 til avsetninger for sannsynlige fremtidige kostnader knyttet til forsikringsforpliktelse. Det gis dermed ikke lenger skattemessig fradrag for avsetninger til naturskadepapital og garantiordningen for skadeforsikring. Det er gitt en overgangsordning hvorved avsetningene til naturskadepapitalen og garantiordningen for skadeforsikring per 1.1.2018 skattemessig kan settes på en egen konto som kommer til beskatning først ved avvikling av

skadeforsikringsvirksomheten. Det avsettes ikke utsatt skatt på naturskadekapital og avsetning til garantiordningen for skadeforsikring (Norge) i samsvar med Årsregnskapsforskriftens § 3-4.

De skattemessige forsikringstekniske avsetningene blir redusert i 2018, hovedsakelig ved at den tidligere sikkerhetsavsetningen ikke lenger inngår i disse. En overgangsregel gir imidlertid foretaket anledning til å fordele den skattemessige inntektsføringen av denne reduksjonen lineært over 10 år, første gang i 2018. Det aktuelle beløpet som fordeles er 4.491.569 kroner.

11. Investerings eiendom

Varig Forsikring Valdres anvender virkelig verdi for sine investeringseiendommer. Eiendommer som benyttes av foretakets egen virksomhet er klassifisert som eierbenyttet eiendom, jf. note 12.

Investerings eiendommer består av næringseiendommer, beliggende attraktivt sentralt i Fagernes sentrum, som leies ut og som er anskaffet i tråd med selskapets kapitalplasseringsstrategi. Eiendommer som benyttes av selskapets egen virksomhet er en ubetydelig del av det totale arealet, jf. note 2.

Varig Forsikring Valdres sine eiendommer skal i utgangspunktet vurderes til virkelig verdi etter IAS 40. Etter selskapets oppfatning er det ikke mulig å måle selskapets investeringseiendom til virkelig verdi. Dette med bakgrunn i:

- At det ikke finnes et velfungerende aktivt marked for sammenlignbare eiendommer (få nylige transaksjoner).
- At det ikke er tilgjengelige alternative pålitelige målinger av virkelig verdi (for eksempel diskonterte kontantstrømprognooser).

Varig Forsikring Valdres anvender derfor kostmetoden, jf. IAS 16, for sine investeringseiendommer.

	2018	2017
Resultatregnskapet		0
Leieinntekter	2.955.064	2.957.908
Kostnader	-3.374.805	-3.065.644
Rentekostnader	-8.145	-11.351
Sum	-427.886	-119.087
Netto gevinst/(tap) ved justering virkelig verdi		
Sum inntekter fra investeringseiendommer		
Balansen		
Pr. 01.01	15.045.000	15.931.000
Tilgang		0
Avhendinger		0
Netto gevinst/(tap) ved justering av virkelig verdi	-836.250	-886.000
Pr. 31.12	14.208.750	15.045.000

12. Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

	Anlegg og utstyr	Eierbenyttet eiendom
Anskaffelseskost pr. 01.01.17	4.052.700	1.538.000
Tilgang i året		
Utrangert		
Avgang i året	-515.000	
Anskaffelseskost pr.31.12.17	3.537.700	1.538.000
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.17	2.229.162	
Årets ordinære avskrivninger	39.538	
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden		
Tilbakeført utrangert	-515.000	
Avgang ordinære avskrivninger		
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.17	1.753.700	0
Bokført verdi 31.12.17	1.784.000	1.538.000
Avskrivningsmetode	Lineært	
Utnyttbar levetid (år)	5 - 6,6	
	Anlegg og utstyr	Eierbenyttet eiendom
Anskaffelseskost pr. 01.01.18	3.537.700	1.538.000
Tilgang i året		
Utrangert		
Avgang i året		
Anskaffelseskost pr.31.12.18	3.537.700	1.538.000
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.18	1.753.700	0
Årets ordinære avskrivninger	0	
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden		
Tilbakeført utrangert		
Avgang ordinære avskrivninger		
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.18	1.753.700	0
Bokført verdi 31.12.18	1.784.000	1.538.000
Avskrivningsmetode	Lineært	
Utnyttbar levetid (år)	5 - 6,6	
	2018	2017
Markedsverdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	6.000.000	6.000.000
Balanseført verdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	1.538.000	1.538.000
Merverdi utover balanseført verdi	4.462.000	4.462.000

13. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonsprisindekser etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Varig Forsikring Valdres egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balanseført verdi 31.12.2018	Virkelig verdi 31.12.2018	Balanseført verdi 31.12.2017	Virkelig verdi 31.12.2017
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	35 738 853	35 738 853	36 108 211	36 108 211
Rentebærende verdipapirer	49 188 624	49 188 624	48 184 982	48 184 982
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall	-	-	-	-
Utlån og fordringer				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning klassifisert som lån og fordringer				
Utlån	1 459 595	1 459 595	3 097 704	3 097 704
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	9 804 414	9 804 414	6 363 331	6 363 331
Andre fordringer	2 518 790	2 518 790	3 107 975	3 107 975
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	862 500	862 500	585 937	585 937
Kontanter og bankinnskudd	10 877 797	10 877 797	10 951 393	10 951 393
Sum finansielle eiendeler	110 450 573	110 450 573	108 399 533	108 399 533
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Ansvarlig lån	-	-	-	-
Andre forpliktelser	9 647 991	9 647 991	11 521 507	11 521 507
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	-	-	-	-
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	847 275	847 275	774 563	774 563
Forpliktelser innen konsernet	116 647	116 647	583 315	583 315
Sum finansielle forpliktelser	10 611 913	10 611 913	12 879 385	12 879 385

Verdsettelseshierarki 2018	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	33 220 309		2 518 544	35 738 853
Norske aksjer - lokale investeringer			2 166 500	2 166 500
Norske aksjefond	15 435 889			15 435 889
Utenlandske aksjefond	17 784 420			17 784 420
Private equity - andeler KS			352 044	352 044
Obligasjoner	49 188 624			49 188 624
Pengemarked	21 435 460			21 435 460
Norske obligasjoner	27 753 164			27 753 164
Sum	82 408 933		2 518 544	84 927 477

Verdsettelseshierarki 2017	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	35 334 682		773 529	36 108 211
Norske aksjer - lokale investeringer			166 500	166 500
Norske aksjefond	23 910 933			23 910 933
Utenlandske aksjefond	11 423 749			11 423 749
Private equity - andeler KS			607 029	607 029
Obligasjoner	48 184 982			48 184 982
Pengemarked	25 436 556			25 436 556
Norske obligasjoner	22 748 426			22 748 426
Sum	83 519 664		773 529	84 293 193

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2018

	Pr. 1.1.2018	Netto realisert/realisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2018	Andel av netto realisert/realisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som også eies pr. 31.12.2018
Aksjer og andeler	773.929	36.943	2.000.000	-291.928			2.518.544	
Bentebærende verdipapirer								
Sum	773.929	36.943	2.000.000	-291.928			2.518.544	

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verditalle på 10%	251.854
Bentebærende verdipapirer	Verditalle på 10%	0
Sum		251.854

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2017

14. Aksjer og andeler

Andre norske aksjer	Organisasjonsnummer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Valdres Næringshage As	984.023.049	23	156.500	156.500
BK Forum AS	919.664.222	10	10.000	10.000
Pilesredet Park 7 AS	919.838.450	20	2.000.000	2.000.000
Sum andre norske aksjer		53	2.166.500	2.166.500

Norske aksjefond	Organisasjonsnummer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Dansk Invest Norge II	NO 0008000460	343.6931	2.785.457	3.880.218
Nordea Stabile Aksjer Glo ET	NO 0010452782	1739.1446	3.246.726	5.300.054
Nordea Norge Verdi	NO 0010325731	209.0180	1.832.673	2.247.023
Alfred Berg Aktiv	NO 0010089444	2715.2609	3.148.332	4.008.594
Sum norske aksjefond		5007.1166	11.013.188	15.435.889

Utenlandske aksjefond	Organisasjonsnummer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
EgertonCapital EqFund I	IE 0088DTFZ97	24606.888	5.100.000	5.268.581
RBC Glo Eq Focus Fund USD	LU 1096671539	3512.3037	4.325.000	4.117.287
Veritas Global Focus Fund	IE 0083RMVW88	14326.9202	4.125.000	4.050.230
AKO Glo Long Only UCITS USD	IE 00BF4J3312	5783.4334	4.400.000	4.348.322
Sum utenlandske aksjer		48229.5453	17.950.000	17.784.420

Private equity-investeringer	Organisasjonsnummer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
FO Energy Access IS		0,7	378.441	43.561
FO Global Infrastruktur IS		0,44	74.770	308.483
Sum andre norske aksjer		1,14	453.211	352.044

15. Rentebærende verdipapirer

Obligasjonsfond - norske	Organisasjonsnummer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
DnB Obligasjon III	NO 0008001815	1120,228	11 612 867	11 287 549
Holberg Kreditt	NO 0010630866	40591,7407	4 323 787	4 335 612
Alfred Berg Nordic Inv Grade	NO 0010752538	120335,657	12 165 040	12 130 003
Sum obligasjonsfond - norske		162047,6257	28.101.694	27.753.164

Pengemarkedsfond - norske	Organisasjonsnummer	Andeler	Kostpris	Markedsverdi
Holberg Likviditet	NO 0010072937	110712,189	11 339 623	11 206 543
Pluss Likviditet II	NO 0010606031	3479,1042	3 515 813	3 486 582
Alfred Berg Nordisk Pengemarked	NO 0010821218	67255,2107	6 725 521	6 742 335
Sum norske aksjefond		181446,5039	21.580.957	21.435.460

16. Utlån og fordringer

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost	2018	2017
Pantelån	4.095.278	6.283.387
Andre utlån	1.189.329	1.189.329
Ansvarlig lån		0
Nedskrivning til virkelig verdi		0
Tapsavsetninger med objektive bevis	-3.825.012	-4.375.012
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost	1.459.595	3.097.704

Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	2018	2017
Obligasjoner klassifisert som lån og fordring		
Nedskrivning til virkelig verdi		
Ansvarlig lån		
Innskudd hos kredittinstitusjoner	57.995	70.056
Sum utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	57.995	70.056

17. Egenkapital

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen.

Naturskadekapitalen er bunden kapital og

kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

18. Betingede forpliktelser

	2018	2017
Garantier og kommittert kapital		
Brutto garantier		
Kommittert kapital, ikke innbetalt	114,200	114,200

19. Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått vesentlige hendelser etter balansedagen.

ValdresRevisorene AS

Medlem av Den Norske Revisorforening
Revisornr.: 992 897 104 MVA

Til generalforsamlingen i Varig Forsikring Valdres

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet 2018

Konklusjon

Vi har revidert Varig Forsikring Valdres sitt årsregnskap som viser et underskudd på kr 275 361. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsselskaper.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Fagernes, 27. mars 2019

ValdresRevisorene AS

Hege K. Tronrud
Statsautorisert revisor

Fagernes Valdres,

Enereit O. Neste. Fagernes.